

GAZTEAK EUSKARAREN JOLASTOKIAN

Euskararen biziberritzea:
marko, diskurtso eta praktikarako aukera berriak birpentsatzen
Gasteiz, 2017ko otsailaren 28a

Gu Gazteok

12-14 urteko gazteen hizkuntza egunerokotasunera
hurbiltzeko ikerketa partehartzailea

*Euskararen Aholku Batzordea
Gazteriaren Batzorde-atala*

ELSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

HELBURU NAGUSIA

Gazteek beraiek euren inguruko hizkuntz ohiturak, jarrerak eta praktikak ezagutzea, aztertzea eta aurkeztea.

HELBURU ZEHATZAK

- Gazteen testuingurua ezagutzea.
- Gazte izatearen irudia(k), bizipenak eta identitateak jasotzea.
- Gazteen egunerokotasuneko praktiketara hurbiltzea.
- Gazteen hizkuntza kartografia egitea: hizkuntza-praktikak, hizkuntza-guneak, hizkuntza-eragileak...
- Hizkuntzaren inguruko gazteen diskurtsoak jasotzea.

Hizkuntzaren eta nerabeen egunerokotasunera hurbilketa etnografiko bat osatu zen. Horretarako, nagusiki, hiru teknika erabiliz:

- _ Behaketa parte-hartzailea.
- _ Talde dinamiken bidezko talde-hausnarketak.
- _ Elkarrizketa formalak eta informalak.

Ikerketa Gipuzkoako hiru herritako “Kuadrillategi” egitasmoan gauzatu zen. Guztira, 12 eta 14 urte arteko 105 gaztek parte hartu zuten.

GU GAZTEAK

GU, GURE PRAKTIKAK

GU, GURE HIZKUNTZAK

GU GAZTEAK

GU, GURE PRAKTIKAK

(HERNANDEZ, 2011)

⋮ **GUNE
MONITORIZATUAK**

⋮ KIROLA
⋮ KULTURA
⋮ AISIALDI TALDEAK

⋮ Gaztetxoen aisialdirako helduek propio sortutako jarduerak eta azpiegiturak, normalean begiraleen ardurapean.

⋮ **GUNE
BIRZIKLATUAK**

⋮ KALEA,
⋮ PLAZA, PARKEAK,
⋮ ATARIAK...

⋮ Gaztetxoek erabilpen pribatua ahalbidetzen duten leku publikoak.

⋮ **BEREZKO
GUNEAK**

⋮ TABERNAK,
⋮ LOKALAK,
⋮ GAZTETXEAK...

⋮ Gaztetxoek aisialdirako sortutako edo beraganatutako espazioak eta denborak.

GU, GURE HIZKUNTZAK

Euskara eta gaztelaniazko olatuak mugimenduan dagoen itsasoan.

HIZKUNTZA MUDANTZA

GAZTE-HIZKERA

HIZKUNTZA-ALTERNANTZIA

Hizkuntza normala

: **Ikertzailea:** *Kalean zaudetenean zer hizkuntza entzuten da? Nola egiten duzue?*

: **Neska 1:** *Normala... Ez da euskaraz ez da erderaz.*

: **Ikertzailea:** *Zer da normala?*

: **Neska 1:** *Normala...*

: **Neska 2:** *¿El qué? Ez naiz enteratu.*

: **Neska 1:** *...hori da normala: "el-que-ez-naiz-enteratu".*

- Gaztelania eta euskara **continuum batean** ageri dira gazte hauen egunerokotasunean.
- Euskarazko olatuak eta gaztelaniazko olatuak etengabe datoz.

Euskarazko olatua bide hauetatik datoz:

OHITURA: lagunekin egoten naizelako, horrela ateratzen zaigulako, txikitatik ikastolan euskaraz hitz egin dugulako...

IDENTITATEA: gure hizkuntza delako.

ARDURA: "Bestela galduko da. Geroz ta jende gutxio hitz egiten, gero ta gutxio, gero ta gutxio... azkenen bukatuko dira bost pertson ez dakit zenbat jende artian..." Lezoko mutil bat.

DERRIGORTASUNA: toki horietan euskaraz egin behar delako: institutuan, Gaztelekuan.

Galdera: *Esan duzue eskolan denbora guztian euskaraz egiteko esaten dizutela...*

Erantzuna: *Bai, baino inorrek ez du egiten kaso.*

Galdera: *Nola sentitzen zarete horrelakoetan?*

Erantzuna: *Pues direla pelma batzuk... daude hor ñi ñi ñi ñi ...Ta gainera esaten dezu zerbait... Arina! Larria! Kalera!... Encima con una sonrisa en la cara! Baina bueno ez dute ezer esaten azkenen. Gero segitzen dezu erderaz ta... (Pasaiko neska bat).*

- **Gaztelaniazko olatuan kanpo faktoreak dira ia denak:**

Behin bakarrik aipatu dute gaztelaniaz hitz egiten dutela “nahi dugulako” edo testuinguru horretan “gaztelaniaz hobeto konpontzen garelako”.

BESTE ADINKIDEEK (hau da gehien errepikatu dena): ez dakitelako, erdara gehiago egiten dutelako, gogorik ez dutelako.

HELDUEK: entrenatzaileek, etxekoek, dendariak erderaz egiten dutelako.

HAURREK (gutxi aipatu da): guk baino erdaraz gehio egiten dute, gu txikitan euskeraz hitz egiten genuen, nik entzuten ditut txikik ta denak erderaz.

⋮ *“Badago jendea badakina baina ez du egiten. Hori da okerrena”.*
⋮ (Lezoko mutil bat).

HAINBAT ONDORIO-HAUSNARKETA

- 1992tik aurrera kezka gai bilakatu ditugu euskal soziolinguistikan, baina zenbat dakigu gazteez? Zenbat aurreratu dugu bere ezagupenean?

GAZTEAK

- Nola aldatu da/dira euskal gazteen tipologia(k)
- Nolakoak dira XXI. mendeari begira dauden gazteak? Nola definitzen duten euren “gazte izaera”?
- Nola kokatzen dira gure gazteak munduan?

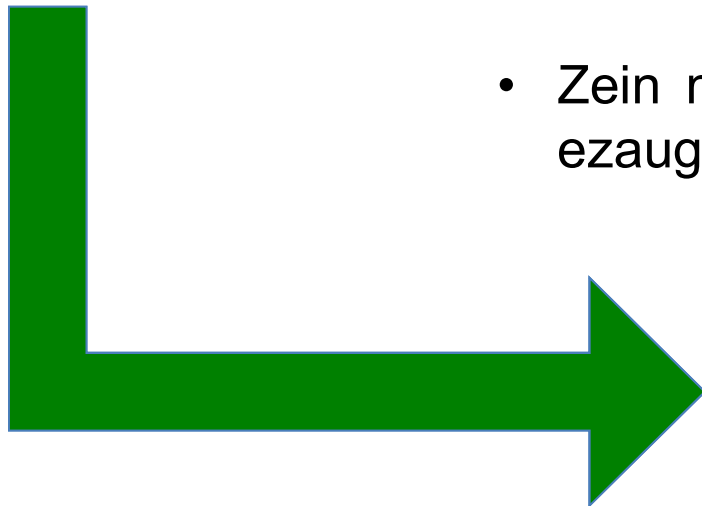

Gehiago jakin behar dugu egungo gazteen identitateaz eta identitate eraketaz

EUSKARA

- Gazteei dagokionez, euskara (familiaz aparte) eskolan dago finkaturik
- Eskola barruan ere, euskarak esparru mugatua du, nagusiki esparru publikoan kokatzen delako
- Nola kudeatzen dute euren bizitzan hizkuntzak duen presentzia?
- Zein mudantza ematen diren gaztaroan? Zein ezaugarri dituzte mudantza hauek?

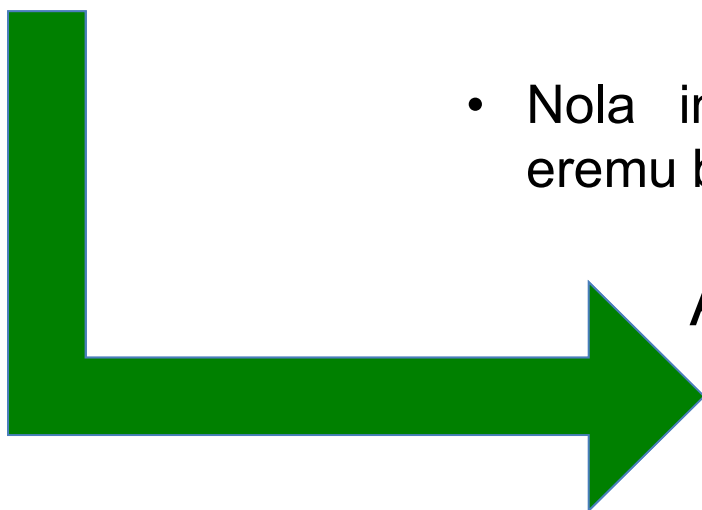
Gehiago jakin behar dugu gazteek egiten duten hizkuntz kudeaketaz

- Aisialdia oso elementu garrantzitsua da gazteen bizimoduan eta identitatean.
- Gazteak protagonistak dira euren aisialdian. Zein paper ematen diote hizkuntzari eremu honetan?

AISIALDIA

- Zein (hizkuntza) praktikak daude inplikaturatuta aisialdian?
- Nola indartu (hizkuntza) berez lausoa den eremu batean?

Aisialdia gazteen esparrua da. Nola eman (hizkuntza) protagonismoa gazteei beraiena den eremuan?

ERREFERENTZIAK:

- Amonarriz, Kike (2005). "Gazte hizkeraren egungo egoera eta garrantzia" in *Gazte Hizkera*: 11-24. Donostia: Urtxintxa.
- Amorrortu, Estibalitz (2005). "Gazte hizkeraren bila? Soziolinguistikatik hausnarketa pare bat" in *Gazte Hizkera*: 35-43. Donostia: Urtxintxa.
- Coyos, Jean-Baptiste (2010). "Hizkuntza-ukipena" in *Soziolinguistika Eskuliburua*. 135-185 orrialdeak. Soziolinguistika Klusterra eta Eusko Jaurlaritza.
- Feixa, Carles (2006). "Generación XX. Teorías sobre la juventud en la era contemporánea" in *Revista Latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y Juventud*, 4 (2):21-45.
- García, Ohiana (2016). "Hizkuntza-transmisioaren kate-begi isilak" in Ehuyar.eus. On-line <<http://komunitatea.elhuyar.eus/eraldaketa-elhuyar-da/2016/02/22/hizkuntza-transmisioaren-kate-begi-isilak>>
- Hernández, Jone Miren (2005). *Jolasgaraia. Gaztetxoak, hizkuntzak eta identitateen adierazpenak*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia.
- Hernández, Jone Miren (2011). "Baina gu ere gazteak izan ginen. "Gazte euskalduna izatearen esanahia atzo eta gaur" in *Euskera*, 55 (2): 579-607. Bilbo: Euskaltzaindia.
- Kasares, Paula (2014). *Euskaldun hazi Nafarroan. Euskararen belaunez belauneko jarraipena eta hizkuntza sozializazioa familia euskaldunetan*. Bilbao: Euskaltzaindia.
- Lantto, Hanna (2015). *Code-switching in greater Bilbao. A bilingual variety of colloquial basque*. Helsinki: University of Helsinki.
- Pujolar, Joan, Gonzalez, Isaac, Font, Anna, Martínez, Roger. (2010). *Llengua i joves. Usos i percepcions lingüístics de la joventut catalana*. Generalitat de Catalunya.
- Rodríguez, Txerra (2015) *Sutondoko kontuak*.

Gu Gazteok

12-14 urteko gazteen hizkuntza egunerokotasunera
hurbiltzeko ikerketa partehartzailea

“Gu gazteok” txostena:

https://www.irekia.euskadi.eus/uploads/attachments/8239/Gu_gazteok.pdf?1465393066